

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

CASA CU ABURI

I

Ilustrații de L. Benett

Traducere de Vasile Savin și Cornelia-Silvia Savin

LITERA

București

PARTEA ÎNTÂI

I. <i>Un preț pe capul unui om</i>	5
II. <i>Colonelul Munro</i>	19
III. <i>Răscoala șipailor</i>	35
IV. <i>În adâncul peșterilor Ellorei</i>	54
V. <i>Uriașul de oțel</i>	69
VI. <i>Primele etape</i>	82
VII. <i>Pelerinii de la râul Phalgu</i>	100
VIII. <i>Câteva ore la Benares</i>	119
IX. <i>Allahabad</i>	136
X. <i>Via dolorosa</i>	150
XI. <i>Schimbarea musonului</i>	161
XII. <i>Trei focuri</i>	177

XIII. <i>Isprăvile căpitanului Hod</i>	194
XIV. <i>Unul contra trei</i>	210
XV. <i>Pal-ul Tandit</i>	229
XVI. <i>Flacăra Rătăcitoare</i>	240

PARTEA ÎNTÂI

I

UN PREȚ PE CAPUL UNUI OM

„Se oferă 2 000 de lire sterline persoanei care îl va preda, viu sau mort, pe unul dintre conducătorii răscoalei șipailor – a cărui prezență a fost semnalată în guvernoratul Bombay –, nababul Dandu Pant, cunoscut populației mai ales sub numele de...”

Așa suna anunțul pe care locuitorii din Aurangabad îl puteau citi în seara zilei de 6 martie 1867.

Ultimul nume – un nume detestat, blestemat pe viață de unii și admirat, pe ascuns, de alții – lipsea din înștiințarea care fusese lipită de curând pe zidul ce împrejmuia un bungalow dărăpănat, situat pe malul râului Dudna.

Numele lipsea, întrucât colțul de jos al afișului unde era tipărit cu litere groase fusese rupt de mâna unui fachir pe care nimeni nu-l putuse zări pe malul apei, atunci pustiu. Odată cu acel nume, dispăruse și numele guvernatorului general al guvernoratului Bombay, care semna înștiințarea alături de viceregele Indiilor.

Dar ce anume îl mânase pe fachir să facă asta? Oare, sfâșiind afișul, spera că răzvrătitul de la 1857 ar putea scăpa de urmările sentinței pronunțate împotriva sa? Putea crede că o persoană atât de cunoscută putea dispărea ca niște bucățele de hârtie?

Ar fi însemnat o nebunie.

Fapt este că afișele se găseau, din belșug, pe zidurile caselor, palatelor, moscheilor și hotelurilor din Aurangabad. Mai mult, un crainic bătea străzile orașului, citind cu glas tare hotărârea guvernatorului. Chiar și locuitorii celor mai mărunte târgușoare din ținut știaș deja că persoana care îl va preda autorităților pe acest Dandu Pant va primi o adevărată avere. Numele său, degeaba smuls de pe afiș, avea să străbată în mai puțin de douăsprezece ceasuri tot cuprinsul guvernoratului. Dacă informațiile erau exacte și dacă nababul își căutase într-adevăr refugiul prin părțile acestea ale Hindustanului, nu era nicio îndoială că, în curând, avea să ajungă în mâinile unor oameni foarte interesați să-l captureze.

Așadar, cărui sentiment îi dăduse ascultare fachirul atunci când se apucase să sfâșie un afiș tipărit în mai multe mii de exemplare?

Fără îndoială că mâniei, ba poate și vreunui gând disprețuitor. Oricum, după ce ridicase din umeri, se afundase în cartierul cel mai populat și mai amărât al orașului.

Deccan, așa se numește porțiunea aceea întinsă a peninsulei indiene cuprinsă între munții Gații de Vest și Gații golfului Bengal. Este numele care se dă în general părții meridionale a Indiei, situată dincoace de fluviul Gange. Deccanul, care în limba sanscrită înseamnă „Sud“, cuprinde un număr oarecare de ținuturi aflate în gubernoratele Bombay și Madras. Unul dintre cele mai de vază este ținutul Aurangabad, al cărui oraș de reședință fusese odinioară chiar capitala întregului Deccan.

În secolul al XVII-lea, celebrul împărat mongol Aurangzeb și-a mutat curtea în acest oraș, cunoscut la începutul istoriei Hindustanului sub numele de Kirkhi, care, pe atunci, număra o sută de mii de locuitori. Acum, sub dominația englezilor, care îl administrează în numele Nizamului din Hyderabad, nu are mai mult de cincizeci de mii. Cu toate acestea, este unul dintre orașele cele mai sănătoase din întreaga peninsulă, ocolit până acum de înspăimântătoarea holeră asiatică și pe care nu-l bântuie niciodată epidemiile de friguri, atât de primejdioase în India.

Aurangabadul a păstrat faldnice vestigii din vechea sa splendoare: palatul Marelui Mogul, înălțat pe malul drept al Dudnei; mausoleul sultanei favorite a lui Shah Jahan, părintele lui Aurangzeb; moscheea copiată după elegantul Taj Mahal din Agra, care își înalță cele patru minarete în jurul unor cupole grațios rotunjite, precum și alte monumente, clădite artistic și bogat împodobite, atestă puterea și măreția celui mai ilustru dintre cuceritorii Hindustanului, care, alipind Cabul și Assam, a dus regatul la un incomparabil grad de prosperitate.

Cu toate că, de atunci, populația Aurangabadului a scăzut foarte mult, așa cum am mai spus, un om încă se mai putea ascunde ușor în mijlocul unor tipuri umane atât de diferite. Adevărat ori fals, fachirul, amestecat prin acea mulțime, nu bătea la ochi câtuși de puțin. Semenii săi mișună prin India. Împreună cu sayezii, alcătuiesc o breaslă de cerșetori religioși care cer de pomană umblând pe jos sau

Fachirul despre care vorbim era un om înalt de statură...

călăre și știu chiar să o pretindă atunci când nu li se dă de bunăvoie. Nu disprețuiesc nici rolul de martiri voluntari și se bucură de mare trecere în rândul claselor de jos ale poporului hindus.

Fachirul despre care vorbim era un om înalt de statură, măsurând peste cinci picioare și nouă degete englezești. Să tot fi avut vreo patruzeci de ani și ceva – cel mult un an, doi. Figura lui amintea de frumosul tip maharat, mai ales prin strălucirea ochilor negri cu privirea mereu trează; dar ai fi regăsit cu mare greutate trăsăturile atât de fine ale rasei sale sub miile de ciupituri de vărsat care îi ciuruiau

obrajii. Omul acesta, aflat încă în plină vigoare, părea suplu și robust. Ca semn particular, la mâna stângă îi lipsea un deget. Cu părul vopsit în roșu, umbla pe jumătate gol, fără nimic în picioare, cu un turban pe cap, îmbrăcat doar cu o cămașă jerpelită din lână tărcată, strânsă la brâu cu o cingătoare. Pe piept îi apăreau, zugrăvite în culori vii, emblemele celor două principii – conservator și distrugător – ale mitologiei hinduse, capul de leu al celei de a patra încarnări a lui Vișnu și cei trei ochi și tridentul simbolic al cumplitului Șiva.

Între timp, o emoție adevărată și ușor de înțeles agita străzile Aurangabadului, mai cu seamă acelea în care se înghesuia populația cosmopolită a mahalalelor nevoiașe. Era forfotă în preajma maghernițelor care serveau drept locuințe. Bărbați, femei, copii, bătrâni, europeni sau localnici, soldați din regimentele regale britanice sau din regimentele băștinașe, cerșetori de toate soiurile, țărani de prin împrejurimi intrau în vorbă unul cu altul, stăteau la taclale, gesticulau, comentau comunicatul, încercau să ghicească șansele de a câștiga uriașul premiu promis de guvern. Surescitarea n-ar fi fost mai intensă la roata loteriei, unde premiul cel mare era de două mii de lire sterline. Se mai poate adăuga chiar și faptul că, de data aceasta, oricine ar fi putut trage biletul câștigător: capul lui Dandu Pant. Nu-i mai puțin adevărat că trebuia să fii destul de norocos ca să-l întâlnești pe nabab și destul de îndrăzneț ca să pui mâna pe el.

Fachirul – fără doar și poate, singurul dintre toți cei de față care nu era exaltat de speranța câștigării premiului – se fofila printre grupuri, uneori se oprea, trăgând cu urechea la ceea ce se vorbește, ca un om care ar putea să scoată oarece foloase din cele auzite. Dar, dacă nu se amesteca deloc în vorbele unora și altora, iar gura îi rămânea pecetluită, era, în schimb, numai ochi și urechi.

– Două mii de lire ca să-l descoperi pe nabab! striga unul, înălțându-și spre cer mâinile rapace.

– Nu ca să-l descoperi, răspundea celălalt, ci ca să-l prinzi, ceea ce-i cu totul altceva!

– Da, așa-i, dar nu-i el omul care să se dea prins, fără să se apere din răsputeri!

– Dar nu se zicea mai zilele trecute c-a murit de friguri prin junglele Nepalului?

– Minciuni! Vicleanul Dandu Pant a vrut să se creadă că-i mort, ca să poată trăi nestingherit!

– Ba chiar se zvonea c-a fost îngropat în mijlocul taberei lui de la graniță!

– O falsă înmormântare, ca să-i păcălească pe oameni!

Când a auzit susținându-se aceasta într-un mod care nu admitea cea mai mică îndoială, fachirul nici nu a clipit. Dar, fără să vrea, fruntea i s-a încrețit totuși când un hindus – unul dintre cei mai excitați din grupul în care se băgase – a dat următoarele amănunte, niște informații mult prea precise ca să nu fi fost și adevărate:

– Ceea ce-i sigur, spunea hindusul, este că, în 1859, nababul s-a retras împreună cu fratele său, Balao Rao, și cu fostul rajah din Gonda, Debi Bux Singh, într-o tabără de la poalele unuia din munții Nepalului. Acolo, având pe urmele lor trupele engleze, cei trei s-au hotărât să treacă granița indo-chineză. Dar, mai înainte, nababul și cei doi însoțitori ai săi, ca să se poată răspândi și mai bine zvonul morții lor, s-au apucat să-și facă singuri funeraliile; numai că nu și-au înmormântat decât un deget de la mâna stângă, pe care și-l tăiasse fiecare în timpul ceremoniei.

– Da' dumneata de unde știi toate astea? l-a întrebat unul dintre ascultători pe omul care vorbea cu atâta siguranță.

– Am fost de față la funeralii, a răspuns hindusul. Soldații lui Dandu Pant m-au luat prizonier și n-am putut să fug decât după șase luni.

În timp ce hindusul vorbea atât de categoric, fachirul nu-l slăbea din ochi. O flacăra îi lucea în priviri. Își ascunsese prevăzător mâna mutilată sub zdreanța de lână care-i acoperea pieptul. Asculta și tăcea mălc, însă buzele îi fremătau, dăzvelindu-i dinții ascuțiți.

– Deci îl cunoști pe nabab? l-a întrebat cineva pe fostul prizonier al lui Dandu Pant.

– Da, a răspuns hindusul.

– Și l-ai recunoaște fără ezitare dacă întâmplarea te-ar pune față-n față cu el?

– La fel de bine cum m-aș recunoaște pe mine însumi.

– Atunci ai ceva sorți de câștig în privința premiului de două mii de lire! a spus unul dintre interlocutori, care se vedea bine că-și ascunde cu greu ciuda.

– Poate... a răspuns hindusul, dacă o fi adevărat că nababul a avut nesocotința să se aventureze până în guvernoratul Bombay, lucru care mie mi se pare de-a dreptul de necrezut!

– Și ce-ar fi venit să facă aici?

– Cu siguranță să încerce să provoace o nouă răzmeriță, a spus unul dintre oamenii din grup, dacă nu printre șipai, cel puțin în rândul populațiilor de la câmpie, de prin centrul provinciei.

– Întrucât guvernul afirmă că prezența lui a fost semnalată în ținut, a reluat unul dintre interlocutori – unul dintre acei oameni care nutresc convingerea că autoritățile nu dau greș niciodată –, înseamnă că guvernul este bine informat în această privință.

– Așa o fi, a răspuns hindusul. Fie ca Brahma să facă în așa fel încât Dandu Pant să-mi iasă în cale, și m-am îmbogățit!

Fachirul s-a dat câțiva pași îndărăt, dar nu l-a scăpat din ochi pe fostul prizonier al nababului.

Se lăsase noaptea, era întuneric beznă și cu toate acestea animația de pe străzile Aurangabadului nu dădea mai deloc semne că s-ar potoli. Scornelile pe seama nababului ajunseseră acum și mai numeroase.

Într-un loc se spunea că fusese văzut chiar în oraș, în altul, că apucase deja să ajungă departe. Se mai afirma că o ștafetă, trimisă în nordul provinciei, venea să-i aducă guvernatorului știrea arestării lui Dandu Pant. La ora nouă seara, oamenii cei mai bine informați susțineau că el fusese întemnițat în închisoarea orașului laolaltă cu câțiva thugi care zăceau acolo de mai bine de treizeci de ani și că avea să fie spânzurat a doua zi în zori, fără alte formalități, întocmai ca Tantia Tope, fostul lui tovarăș de revoltă, atârnat în ștreang în piața din Sipri. Însă, pe la ora zece, a apărut o altă veste, contradictorie: se zvonea că prizonierul izbutise să evadeze aproape numaidecât, ceea ce le-a mai dat ceva speranțe acelor pe care îi îmbia atât de mult premiul de două mii de lire sterline.

În realitate, toate aceste pălăvrăgeli nu erau decât vorbe goale. Cei mai bine informați nu știau mai multe decât cei care erau mai puțin sau de-a dreptul prost informați. Capul nababului prețuia mai departe cât premiul oferit, căci nu fusese încă prins.

Totuși, hindusul, prin faptul că-l cunoștea personal pe Dandu Pant, era în măsură, mai mult decât oricare altul, să câștige premiul. Puțini oameni și, mai cu seamă, puțini locuitori ai guvernoratului Bombay avuseseră prilejul să-l întâlnească pe conducătorul mării răș-coale. Dacă, după cum se spunea, el trecuse din nou granița indo-chineză, dacă vreun motiv anume – planuri de insurecție sau altele – l-ar fi îndemnat să părăsească locul de negăsit al refugiului său, a cărui taină era încă necunoscută poliției anglo-indiene, doar ținuturile Deccanului mai puteau să-i asigure cale liberă și o oarecare siguranță.

Se vede că guvernatorul aflase de apariția lui în acea provincie și că, imediat, pusese un preț pe capul său.

Se cuvine să observăm totuși că, la Aurangabad, oamenii din clasele înalte – magistrații, ofițerii, funcționarii – se cam îndoiau de adevărul informațiilor culese de guvernator. Prea se răspândise de atâtea ori zvonul că Dandu Pant, cel imposibil de prins, fusese văzut, ba

chiar și arestat! Atât de multe știri false circulară pe seama lui, încât se născuse un soi de legendă asupra însușirii nababului de a se afla în mai multe locuri deodată și a îndemnării sale de a dejuca planurile celor mai destoinici agenți de poliție; dar în rândurile mulțimii nu se îndoia nimeni că știrea n-ar fi fost adevărată.

Printre cei mai puțin neîncrezători se afla, firește, fostul prizonier al nababului. Acest nenorocit de hindus, amăgit de momeala premiului, nu mai visa decât s-o pornească în căutarea lui și socotea că succesul îi este ca și asigurat. Planul său era foarte simplu. Încă de a doua zi își băgase în cap să-și ofere serviciile guvernatorului; apoi, după ce urma să afle exact ce se știa despre Dandu Pant, adică pe ce se bazau informațiile cuprinse în anunțul afișat, avea de gând să se ducă la locul unde fusese semnalat nababul.

Pe la orele unsprezece noaptea, după ce ascultase atâtea felurite vorbe, care tot amestecându-i-se în minte îi întăreau hotărârea de a-și urma planul, hindusul s-a gândit în sfârșit să meargă să se odihnească și el un pic. Locuința lui era doar o barcă legată la unul dintre malurile râului Dudna, și s-a îndreptat în acea direcție, visător, cu ochii pe jumătate închiși.

Fără ca acesta să-și dea seama, fachirul nu-l scăpase din ochi; se ținea pe urmele sale în așa fel încât să nu-i atragă atenția. Și nu îl urmărea decât din umbră.

Către marginea aceluia cartier foarte populat al Aurangabadului, străzile erau, la această oră, mai puțin animate. Strada principală se sfârșea în mijlocul unor terenuri virane, mărginite de unul dintre malurile Dudnei. Era un fel de pustietate la capătul orașului. Câțiva trecători întârziați îl mai străbăteau încă, dar în grabă, și intrau din nou în zonele mai frecventate. În curând, s-a auzit zgomotul ultimilor pași, însă hindusul nici nu a băgat de seamă că numai el singur mai mergea de-a lungul malului.